

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Public Health Wales statement on Novel Coronavirus (COVID-19) outbreak

This statement will be updated daily at 2pm

Updated: 2:00pm Wednesday 1 July

PLEASE NOTE: This daily statement about the Public Health Wales response to Novel Coronavirus in Wales, which includes details of specific local outbreaks and incidents, is published at 2pm every day on the [Public Health Wales website](#).

Heather Lewis, Consultant in Public Health at Public Health Wales, said:

"Following the Incident Management Team meeting on Tuesday 30 June, we have recorded a small increase in the number of cases identified at the Kepak Merthyr meat processing plant with a total now standing at 134 positive cases since April. These new cases are not unexpected, they were staff tested during the mass, rapid testing undertaken at the site on Saturday.

"It is too early to draw precise conclusions, but our monitoring does show a historic correlation between levels of infection in the plant and previous background levels of infection in the wider community. There is no evidence to suggest any ongoing transmission in the plant.

"The Incident Management Team's investigations are continuing. No outbreak has been declared but all necessary investigations and control measures are being undertaken.

"The Food Standards Agency advise that it is very unlikely that you can catch coronavirus from food. COVID-19 is a respiratory illness. It is not known to be transmitted by exposure to food or food packaging."

Dr Giri Shankar, Incident Director for the Novel Coronavirus (COVID-19) outbreak response at Public Health Wales, said:

"A total of 216 cases of COVID-19 have been reported in relation to the outbreak in the workforce associated with the 2 Sisters workforce in Llangefni.

"In addition, a total of 237 cases of Novel Coronavirus have so far been identified in the workforce associated with Rowan Foods Ltd in Wrexham.

"Investigations in both these outbreaks continue, and updates will be issued in the coming days.

"Today Public Health Wales is publishing two additional dashboards relating to the incidence and prevalence of COVID-19 in those patients who are admitted to hospital, as a proportion of all inpatients.

"This data will be updated weekly on a Wednesday, and presents data to the previous Sunday.

"It is timely to remind everyone that we all have a vital role in preventing the spread of Coronavirus by always sticking to social distancing guidelines – that's staying two metres away from others and washing hands regularly.

"Public Health Wales welcomes the relaxation of lockdown measures, but reminds the public that we are not yet back to business as usual.

"We would urge members of the public to continue to stay local and avoid visiting locations, such as beaches, where proper social distancing is impossible to achieve.

"While shopping, members of the public should use contactless payment where possible, and reduce contact with goods. Where available, use sanitiser outside your home, especially as you enter a building and after you have had contact with surfaces. Avoid touching your face.

"Further relaxation of lockdown measures, including the lifting of the restriction on non-essential travel to around five miles, is planned for Monday 6 July, providing that community transmission continues to reduce.

"It is important to note that until a further announcement is made by Welsh Government, then the current measures remain in place - as a general rule, people should not travel more than five miles from home. This will help to reduce the risk of coronavirus spreading as people begin to travel more.

"Future relaxation of lockdown measures will also be dependent on everyone following advice set out in the 'Test, Trace, Protect' strategy, including self-isolating when required. Complying with social distancing and hygiene measures remains extremely important.

"Revised lockdown arrangements also apply to people in Wales who have been told to 'shield' from the virus. They are able to go outside and meet people from another household, provided they keep a two-metre distance.

"Contact tracing continues in Wales as part of the Welsh Government's 'Test, Trace, Protect' strategy. Contact tracing is the process of identifying people who have come in contact with an individual with Novel Coronavirus (COVID-19) in order to prevent the risk of others spreading the infection in our communities.

"Anyone who has a positive Novel Coronavirus (COVID-19) test will be contacted by a team of contact tracers, and asked for details of everyone they have had close contact with while they have had symptoms.

"Please keep a note of your activities so you can easily remember your whereabouts on a given day, along with who you were in contact with. This is for everyone's benefit and we are grateful for your continued cooperation.

"If you are asked to self-isolate, you should also comply with this request to prevent further spread of the virus.

"You do not need to have any concerns about providing names to the tracing team. Tracers are trained staff and personal information that you provide will be handled in line with data protection regulations and will not be shared widely.

"Information about the symptoms of Novel Coronavirus (COVID-19) to look out for is available on the Public Health Wales website, or members of the public can use the NHS Wales [symptom checker](#).

"Anyone experiencing Novel Coronavirus (COVID-19) symptoms can now apply for a home testing kit using the new UK online portal. For further information and a link to the booking website, visit: www.gov.wales/coronavirus or www.llyw.cymru/coronafeirws. This is supported by a national 119 phone service, through which people can also order a home test.

"Anyone with a suspected coronavirus illness should not go to a GP surgery, pharmacy or hospital. They should only contact NHS 111 if they feel they cannot cope with their symptoms at home, their condition gets worse, or their symptoms do not get better after seven days.

"Only call 999 if you are experiencing a life-threatening emergency, do not call 999 just because you are on hold to 111. We appreciate that 111 lines are busy, but you will get through after a wait.

Diweddarwyd: 2:00yp Dydd Mercher 1 Gorffennaf

NODER: Cyhoeddir y datganiad dyddiol hwn am ymateb Iechyd Cyhoeddus Cymru i Coronafeirws Newydd yng Nghymru, sy'n cynnwys manylion am achosion a digwyddiadau lleol penodol, am 2pm bob dydd ar wefan [Iechyd Cyhoeddus Cymru](#).

Meddai Heather Lewis, Ymgynghorydd Iechyd y Cyhoedd yn Iechyd Cyhoeddus Cymru:

"Yn dilyn cyfarfod y Tîm Rheoli Digwyddiadau ddydd Mawrth 30 Mehefin, rydym wedi cofnodi cynnydd bach yn nifer yr achosion a nodwyd yn ffatri brosesu cig Kepak ym Merthyr, sef cyfanswm bellach o 134 o achosion positif ers mis Ebrill. Nid yw'r achosion newydd hyn yn annisgwyl. Cafodd y staff eu profi yn ystod y profion torfol cyflym a gynhaliwyd ar y safle ddydd Sadwrn.

"Mae'n rhy gynnar i ddod i gasgliadau manwl gywir, ond mae ein monitro'n dangos cydberthynas hanesyddol rhwng lefel yr haint ar y safle a lefel blaenorol yr haint yn y gymuned ehangach. Nid oes tystiolaeth i awgrymu bod trosglwyddiad parhaus yn digwydd ar y safle.

"Mae ymchwiliadau'r Tîm Rheoli Digwyddiadau yn parhau. Ni ddatganwyd bod achosion yn mynd ar led yn y gymuned, ond mae'r holl ymchwiliadau a mesurau rheoli angenrheidiol yn cael eu cynnal.

"Mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd yn cynghori ei bod yn annhebygol iawn y gallwch ddal coronafeirws o fwyd. Mae COVID-19 yn salwch anadlol. Ni ystyrir ei fod yn cael ei drosglwyddo trwy ddod i gysylltiad â deunyddiau pacio bwyd na bwyd."

Dyweddodd Dr Giri Shankar, Cyfarwyddwr Digwyddiad ar gyfer yr ymateb i'r achos o'r Coronafeirws Newydd (COVID-19) yn Iechyd Cyhoeddus Cymru:

"Cofnodwyd cyfanswm o 216 o achosion o COVID-19 mewn perthynas â'r achosion yn y gweithlu sy'n gysylltiedig â gweithlu'r 2 Sisters yn Llangefni.

"Yn ogystal, mae cyfanswm o 237 o achosion o Coronafeirws Newydd wedi'u nodi hyd yma yn y gweithlu sy'n gysylltiedig â Rowan Foods Ltd yn Wrecsam.

"Mae ymchwiliadau yn y ddau achos hyn yn parhau, a chyhoeddir diweddariadau yn ystod y dyddiau nesaf.

"Heddiw, mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cyhoeddi dau ddangosfwrdd ychwanegol yn ymwneud â nifer yr achosion a mynychder COVID-19 yn y cleifion hynny sy'n cael eu derbyn i'r ysbyty, fel cyfran o'r holl gleifion mewnol.

"Bydd y data hyn yn cael eu diweddarau'n wythnosol ar ddydd Mercher, a bydd yn cyflwyno data hyd at y dydd Sul blaenorol.

"Mae'n adeg briodol i atgoffa pawb fod gennym ni i gyd rôl bwysig i'w chwarae wrth atal lledaeniad Coronafeirws trwy lynu wrth ganllawiau cadw pellter cymdeithasol bob amser – hynny yw, sicrhau eich bod yn cadw dau fetr oddi wrth bobl eraill a golchi eich dwylo yn rheolaidd.

"Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn croesawu ymlacio'r mesurau cyfyngiadau symud, ond hoffwn atgoffa'r cyhoedd nad ydym wedi dychwelyd i fusnes fel arfer eto.

"Byddem yn annog aelodau'r cyhoedd i barhau i aros yn lleol ac osgoi ymweld â lleoliadau, fel traethau, lle mae'n amhosibl cadw pellter cymdeithasol priodol.

"Wrth siopa, dylai aelodau o'r cyhoedd ddefnyddio technoleg ddigyffwrdd wrth dalu lle bo hynny'n bosibl, a lleihau cysylltiad â nwyddau. Defnyddiwch hylif diheintio dwylo y tu allan i'ch cartref lle bo hwn ar gael, yn enwedig wrth i chi fynd i mewn i adeilad ac ar ôl i chi ddod i gysylltiad ag arwynebau. Osgowch gyffwrdd eich wyneb.

"Mae llacio'r mesurau cyfyngiadau symud ymhellach, gan gynnwys codi'r cyfyngiad ar deithio nad yw'n hanfodol i oddeutu pum milltir, ar y gweill ar gyfer dydd Llun 6 Gorffennaf, ar yr amod bod trosglwyddiad cymunedol yn parhau i leihau.

"Mae'n bwysig nodi hyd nes y gwneir cyhoeddiad pellach gan Lywodraeth Cymru, fod y mesurau cyfredol yn aros mewn grym - fel rheol gyffredinol, ni ddylai pobl deithio mwy na phum milltir o'u cartrefi. Bydd hyn yn helpu i leihau'r risg y bydd coronafeirws yn lledaenu wrth i bobl ddechrau teithio mwy.

"Bydd llacio'r mesurau cyfyngiadau symud yn y dyfodol hefyd yn dibynnu ar bawb yn dilyn y cyngor a nodir yn y strategaeth 'Profi, Monitro, Olrhain', gan gynnwys hunanynysu pan fo angen. Mae cydymffurfio â mesurau cadw pellter cymdeithasol a hylendid yn parhau i fod yn hynod bwysig.

"Mae'r trefniadau cyfyngiadau symud diwygiedig hefyd yn berthnasol i bobl yng Nghymru y dywedwyd wrthynt am 'warchod' eu hunain rhag y feirws. Gallant fynd y tu allan a chwrdd â phobl o gartref arall, ar yr amod eu bod yn cadw pellter dau fetr.

"Mae olrhain cysylltiadau yn parhau yng Nghymru fel rhan o strategaeth 'Profi, Monitro, Olrhain' Llywodraeth Cymru. Olrhain cysylltiadau yw'r broses o adnabod pobl sydd wedi dod i gysylltiad ag unigolyn â Coronafeirws Newydd (COVID-19) er mwyn atal y risg y bydd eraill yn lledaenu'r haint yn ein cymunedau.

"Bydd tîm o olrheinwyr cysylltiadau yn cysylltu ag unrhyw un sydd wedi cael prawf positif am Coronafeirws Newydd (COVID-19), a gofynnir am fanylion pawb y mae wedi bod mewn cysylltiad agos â nhw tra bod symptomau gyda nhw.

"Cadwch nodyn o'ch gweithgareddau er mwyn i chi allu cofio'n hawdd ble oeddech chi ar ddiwrnod penodol, ynghyd â gyda phwy yr oeddech mewn cysylltiad â nhw. Mae hyn er budd pawb ac rydym yn ddiolchgar am eich cydweithrediad parhaus.

"Os gofynnir i chi hunanynysu, dylech hefyd gydymffurfio â'r gofyniad hwn er mwyn atal y feirws rhag lledaenu ymhellach.

"Nid oes angen i chi fod ag unrhyw bryderon ynghylch darparu enwau i'r tîm olrhain. Mae olrheinwyr yn staff hyfforddedig a bydd yr wybodaeth bersonol rydych chi'n ei darparu yn cael ei thrin yn unol â rheoliadau diogelu data ac ni fydd yn cael ei rhannu'n eang.

"Mae gwybodaeth am symptomau Coronafeirws Newydd (COVID-19) i gadw llygad amdanynt ar gael ar wefan Iechyd Cyhoeddus Cymru, neu gall aelodau'r cyhoedd ddefnyddio [gwiriwr symptomau](#) GIG Cymru.

"Gall unrhyw un sy'n profi symptomau Coronafeirws Newydd (COVID-19) nawr wneud cais am becyn prawf cartref gan ddefnyddio porth ar-lein newydd y DU. I gael rhagor o wybodaeth a dolen i'r wefan archebu, ewch i: www.llyw.cymru/coronafeirws neu www.gov.wales/coronavirus. Cefnogir hyn gan wasanaeth ffôn 119 cenedlaethol, lle gall pobl hefyd archebu prawf cartref.

"Ni ddylai unrhyw un yr amheuir bod ganddo/ganddi salwch coronafeirws fynd i bractis meddyg teulu, fferyllfa nac ysbyty. Dim ond os yw'n teimlo na all ymdopi â'i symptomau gartref, fod ei gyflwr yn gwaethygu, neu os nad yw ei symptomau'n gwella ar ôl saith niwrnod y dylai gysylltu â NHS 111.

"Peidiwch â ffonio 999 oni bai eich bod yn profi argyfwng sy'n peryglu bywyd. Peidiwch â ffonio 999 dim ond oherwydd eich bod yn aros i 111 ateb eich galwad ffôn. Rydym yn deall bod llinellau 111 yn brysur, ond bydd rhywun yn ateb eich galwad ar ôl i chi aros.